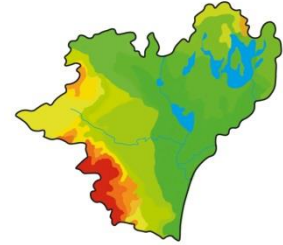

Grundvattenrådet för Kristianstadsslätten

GRUNDVATTENRÅDET FÖR
KRISTIANSTADSSLÄTTEN

Minnesanteckningar från mötet 24 april 2015 på Rådhus Skåne, Kristianstad

Grundvattenrådets sekreterare Linda Wendrup hälsade alla välkomna och presenterade dagordningen. Dagens mötesordförande Sven Nilsson inledde mötet med en presentationsrunda.

Linda Wendrup, Grundvattenrådet/Kristianstads kommun, redovisade arbetet med en ny sammanställning av lovgivna vattenuttag från Kristianstadsslätten. Alla lovgivna bevattnings-, industriella- och kommunala uttag håller på att sammanställas och arbetet är nästan färdigt. En sammanfattning av det material som nu finns visar att uttagen är högre än vad som tidigare räknats med: på norra slätten uppgår de totala lovgivna uttagen till ungefär 28 Mm³/år (tidigare uppskattning 18,5 Mm³/år) och på södra delen av slätten ungefär 14 Mm³/år (tidigare 6,5 Mm³/år). När allt material är sammanställt kommer MIKE SHE-modellen att uppdateras och nya vattenbalansberäkningar att göras.

En diskussion följde om huruvida lovgivna bevattningsuttag speglar verkligheten: oftast används mindre vatten. C4T resonerade kring hur man kan göra olika sammanställningar med olika syften: en sammanställning av lovgivna mängder visar hur stor del av vattnet som är in-tecknat vilket är intressant inför framtida ansökningsprocesser, medan en sammanställning av faktiskt utnyttjade mängder visar hur den aktuella situationen på slätten ser ut.

Hur kan man följa upp vad som verkligen tas ut? Troligen bara Länsstyrelsen kan begära in uppgifter. Normalt förvaras de på plats och skickas inte in. I andra länder (Tyskland, Danmark) krävs troligen rapportering eftersom det finns avgifter på uttagen. Kommunen kan väl alltid fråga brunnägarna?

Michael Dahlman, Kristianstads kommun, berättade om kommunens arbete med att söka nya vattendomar i Kristianstad och Åhus. I Kristianstad kommer brunnarna i centrum att stänga för dricksvattenproduktion och ett nytt brunnsområde väster om högskolan att tas i bruk, samtidigt som Färlövs vattenverk läggs ner. Vilken slutgiltig vattenmängd ansökan kommer att gälla är ännu inte fastställt, men för närvarande är arbetet inriktat på en ökning från 17500 till 22000 m³/dygn. Detta kommer leda till ett ökat influensområde med avsänkning i framför allt sandstenen. Provpumpning kommer förhoppningsvis att ske under sommaren. I Åhus sker ett samarbete med The Absolut Company om lagligförklaring av kommunens brunnar vid Vannebergavägen och Absolut och kommunens nya brunnar vid Tappetleden. Provpumpning sker i maj.

Fråga: Trycksänkningen i sandstenen sträcker sig upp till Balsbygden och kan påverka lantbrukarnas vattenuttag.

Svar: Kommunen är medveten om detta och påpekade det vid Balsbygdens vattendomsansökningar med synpunkten att lantbrukets uttag även påverkar kommunens. Tyvärr går det inte att undvika att olika intressen krockar vid alla vattenuttagsfrågor.

Fråga: När det nu är konflikter med lantbruket och så vidare, är det rimligt att sälja vatten till Östra Göinge?

Svar: Detta kan givetvis diskuteras. I nuläget får Östra Göinge cirka 1700 m³/dygn och önskar få mer.

Fråga: Hur mycket vatten tar ni ut nu?

Svar: Det varierar, oftast ligger det runt 13000 m³/dygn, men vid tillfälliga toppar slår vi i taket på vad vi nu har tillstånd för (17500 m³/dygn).

Fråga: kan lakvattnet (från tippen) ändå vara ett problem?

Svar: Ja, men på detta vis blir det inte lika akut och vi får tid på oss att hitta lösningar. I framtiden tittar vi på att använda Yngsjöområdet för vattenuttag.

En diskussion följde om hushållens hushållning av vatten och hur mycket det läcker från ledningarna. Kommunen framhöll att hushållens vattenförbrukning har minskat stadigt. Huruvida det sker läckage kan vara svårt att veta då mätarna är dåliga, detta håller dock på att åtgärdas. Det finns dock ett samband mellan utläckage och vattenläckor och Kristianstads kommun har inte fler läckor än andra kommuner så det finns inte skäl att tro att vi har mer utläckage heller.

Marcus Hansson, The Absolut Company, Pernod-Ricard, informerade om Absolut's vattendomsarbete. Han presenterade företagets vattenanvändning, produktion och vattenbesparande arbete. De fick ökat produktionstillstånd men avslag på sin vattendomsansökan 2010, så arbetet med en ny ansökan går vidare.

Fråga: Måste vattnet vara av dricksvattenkvalitet eller skulle man kunna använda ytvatten?

Svar: Klassat som livsmedelsanläggning vilket kräver dricksvattenkvalitet.

Olle Wickström, Lyckeby Starch AB, berättade om Lyckeby's pågående vattendomsansökan. Han inledde med att presentera produktionen generellt och hur förädlingen av stärkelseåvara går till. För att kunna utnyttja gällande produktionstillstånd krävs ökad tillgång på vatten och därför finns nu en pågående ansökan. Denna gäller totalt cirka 950000 m³/år (nu 571500 m³/år) med genomsnittsuttag på 2600 m³/dygn och dygnsmax 3700 m³/dygn. Huvudförhandlingarna sker troligen i augusti 2015.

Fråga: Eftersom anläggningen i Bäckaskog lagts ner blir där tillgängligt vatten?

Svar: Ja, men Bäckaskog ligger på norra delen av slätten och Kristianstadsenheten på södra.

Malin Åberg, Kristianstads kommun, presenterade ett pågående projekt med att kartlägga och planera kring vattenresurser av regional betydelse för dricksvattenförsörjningen i Skåne. En arbetsgrupp bestående av Länsstyrelsen, NSVA (Nordvästra Skånes vatten och avlopp), VA Syd, Sydsvatten, och Kristianstads kommun har arbetat med syftet att peka ut särskilt värdefulla dricksvattenförekomster så att viktiga vattenresurser kan värnas i tid, för framtida behov; att förbättra säkerhet och robusthet i vattenförsörjningen i regionen; och att utveckla dialogen mellan större dricksvattenaktörer i Skåne. Arbetet har utmynnat i en första rapport och nu kommer samtal föras med övriga kommuner och dricksvattenproducenter i Skåne. För Kristianstads del presenterades kommunens planer på att i framtiden utnyttja Ivösjön för vattenuttag.

En diskussion följde om vattenskyddsområden och hur man ska väga skyddsbehovet mot lantbruksintressen. Synpunkter fanns kring om kommunen borde titta närmre på möjligheten att flytta borrhör för att minska påverkan på lantbruket.

Fråga: Om kommunen ska ta vatten ur Ivösjön kan vattenskyddsområdet bli väldigt stort vilket är besvärligt.

Svar: Vatten ur Ivösjön kommer användas för konstgjord infiltration, så skyddsbehovet blir annorlunda än om man skulle använda vatten direkt ur sjön.

Diskussionen fortsatte kring vattenanvändning och hur hushållen borde minska sin vattenförbrukning. Det påpekades att vattenförbrukningen per person har minskat betydligt och att kanske lantbruket också kan skära ner och effektivisera.

En kommentar var att det är spännande med ett regionalt perspektiv och att man får komma ihåg att det är en långsiktig plan och något som kanske framför allt blir aktuellt vid krisituationer.

Linda Wendrup, Grundvattenrådet/Kristianstads kommun, ledde en diskussion kring Grundvattenrådets synpunkter på Vattenmyndighetens remisshandlingar.

Synpunkter kom på att det också sker stora uttag till grundvattenvärme i Skåne, men både miljökontoret och Malmberg svarade att det numera knappast ges tillstånd till nettouttag, däremot återinfiltration.

Åsikter framfördes att det inte verkar komma smarta lösningar från staten, utan det får komma från sådana som vi. En annan åsikt var att det bör framhållas att det inte finns med några statliga pengar någonstans.

Representanter från LRF framförde att de, liksom Jordbruksverket, är emot bindande åtgärder. Rådgivning ska vara huvudprincipen. Andra deltagare replikerade att då går det inte

tillräckligt fort, och att lagkrav ska gälla för alla verksamhetsutövare om det behövs. Företrädare för industrin framförde att även de jobbar med frivilliga åtgärder, liksom rådgivning till lantbrukare som levererar råvaror, men de har ändå oerhörda krav på sig och det finns utrymme att höja ribban även inom lantbruket.

LRF:s företrädare stod dock fast vid att riktlinjer, rådgivning och certifiering är bättre än lagstiftning, och slutsatsen fick bli att det är delade åsikter inom grundvattenrådet.

Antecknade gjorde Linda Wendrup och Michael Dahlman.